

Innspill til kystzoneplan for Namdalen og Fosen

Merknader til forslaget for kystzoneplan for Namsos kommune:

Kystzoneplanens mandat er fra 2015, planleggingen skal « sikre nok areal til fiskeri- og havbruksnæringen i kystzoneplanleggingen og avveier dette opp mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser. »

Planens konsekvensutredning sier at det skal reflektere hensynet til bruk og vern og gi premisser for å sikre arealer til viktige naturtyper og viktige områder for friluftsliv.

Planprinsipp.

I forslaget til kystzoneplan foreslås det at etablering av akvakultur på havstykket Folla, kan skje uten at det kreves dispensasjon fra arealformålet, ved at arealet Folla benevnes med V: «bruk og vern av sjø og vassdrag», som inkluderer akvakultur.

Vi advarer sterkt mot dette omvendte planprinsipp, slik planlegging er lite egnet for å ivareta andre viktige interesser.

Det har vist seg at kommunen i praksis da har mistet retten til å avgjøre om hvor akvakultur kan tillates. Her regnes søknader om akvakultur som planavklart, og kommunen blir kun høringspart.

Konsekvenser for andre samfunnsinteresser.

I planforslaget ligger det oppdrettslokaliteter rett utafor Matmorskjæret på Tranås på Jøa i Raudsunda, og rett nord for Steinan på Folla.

Det er laget konsekvensutredning og ROS analyse av de omtalte områdene, men flere interesser er ikke tatt hensyn til eller nevnt.

Om kulturminner og kulturmiljø , friluftsliv og rekreasjon, barn og unge mener forslaget at de ikke er registrert og dermed ikke vil få noe konsekvens av forslaget.

Reiseliv og lysforurensing er ikke nevnt.

Landskap, estetikk, støy , fritidsbebyggelse og bosetting kommenteres med : « er ikke relevant fra land», eller i tilfellet Raudsundet: « kan oppfattes som skjemmende utsikt», eller « noen vil oppfatte det negativt å se et oppdrettsanlegg»

Kystzoneplanen bør ikke vedtas før kommunene Namsos, Flatanger og Åfjord har vedtatt og avmerket sine viktige friluftsområder i sjøområdene.

Vi gjør oppmerksom på at det er kulturminner og kulturmiljø på Tranås (Jernaldergården), og både på og rundt Steinan og Flesa.

På Jernaldergården satses det på naturbasert reiseliv, som vil få ødelagt sitt grunnlag med oppdrettslokaliteten i Raudsunda.

Området fra Devika på Ytre-Otterøya og nordvest-sida av Jøa fram til Brakstadsundet, og ut mot Sør-Gjæslingan, er kjerneområdet i Olav Duuns dikting - landet i eventyret.

Folla er det sentrale havstykket for friluftsliv, fiske og rekreasjon for hele vår region.

Reiselivsaktører reagerer også svært negativt på forslaget, fordi nordvest-sida av Jøa og Follahavet er det mest spektakulære naturområdet i reiselivssammenheng.

Vi mener at området Raudsunda, Ytre-Otterøya og Folla-området på nordvestsida av Jøa fortsatt skal beholdes som kombinert formål Ferdseil, Natur, Fiske, Friluftsliv (FNFF).

Ansvar for villaksen.

Namsos er Norges viktigste villakskommune.

Namsos har et spesielt ansvar for å bevare villaksen, som nå har kommet på rødlista over utrydningstruede arter.

Å etablere flere fiskeoppdrettslokaliteter betyr mere lakselus og flere rømminger, og større utslipp av medisinerester og organisk materialer.

Lakselus er en trussel mot vill laksefisk, spesielt mot laksesmolten av villaks når den vandrer ut om våren.

Rømming av oppdrettslaks har negativ effekt på stedegne bestander av villfisk i lakseelvene gjennom at rømt laks gyter sammen med villaksen.

I NINA sin rapport fra 2020 om genetisk påvirkning av rømt oppdrettslaks på ville laksestammer, har Namsen gått fra tilstand moderat til tilstand dårlig.

For Salvassdraget er den genetiske tilstanden til laksestammen verre. Her er det påvist stor endring. Den genetiske forurensningen på den ville laksestammen i Salvassdraget er på rødt nivå, dvs "store genetiske endringer påvist".

Miljøhensyn.

Verneområdene på Folla er små og utfra hensynet til sjøfugl og andre arter burde disse styrkes, og ikke svekkes ved å åpne for

oppdrettslokaliteter i området. Fiskeoppdrett rett nord for Steinan er ikke forsvarlig hvis man vil ta hensyn til vern av sjøfugl og andre arter.

Oppdrettsfisk blir behandlet med medisiner, og ikke alle konsekvenser for andre arter i økosystemet av å slippe ut disse i havet er kjent. Fe ble antall tonn laksefisk som ble behandlet med kjemiske avlusningsmidler nesten 7 prosent høyere i 2020 enn året før.

De nye tallene finnes i artikkelen basert på Folkehelseinstituttets statistikk for salg av legemidler i norsk fiskeoppdrett. Den omfatter blant annet antibiotika og legemidler mot lakselus, innvollsorm og overflateinfeksjoner.

Utslipp av organisk materialer, karbon, nitrogen og fosfor , øker med økende antall oppdrettsanlegg. Dette er ressurser på avveie, og hvorfor skal ikke disse ivaretas, når landbruket har strenge krav til gjødsellagring og spredning!

Rapport fra Sintef viser utslipp fra norsk havbruksnæring i 2019:

Nitrogen: 67 388 tonn og Fosfor 14 121 tonn.

Til sammenligning var utslipp fra landbruk i 2014 :

29000 tonn Nitrogen og Fosfor 725 tonn.

Hvert år importerer norsk oppdrettsnæring nesten 300 000 tonn soyakonsentrat fra Brasil. Dette beslaglegger store arealer som heller burde brukes til dyrking av mat til mennesker.

Norge bør heller bli selvforsynt på bærekraftig fôrråstoff.

Dyrevelferd.

Det er betydelige dyrevelferdsproblemer i oppdrettsnæringen. Lov om dyrevelferd fra 2009 beskytter alle virveldyr, inkludert fisk. Loven slår fast at disse dyrene har egenverdi ut over nytteverdien som de har.

Sykdommer, parasitter og skader som oppstår ved håndtering og transport av oppdrettsfisk, er blant årsakene til at ca. 60 millioner (15–20 %) av disse dør før de når slaktestørrelse. I tillegg har også en del av dem som overlever ulike velferdsproblemer.

I merdene ble det i 2018 brukt rundt 12 millioner leppefisk og over 30 millioner oppdrettet rognkjeks. Dette er rensefisk som spiser lakselus fra huden til laksen. De gjør en nyttig jobb, men svært mange blir syke og dør.

Konklusjon.

Vi mener at området Raudsunda og Folla på nordvestsiden av Ytre Otterøya og Jøa fortsatt skal beholdes med formål Ferdsel, Natur, Fiske, Friluftsliv (FNFF), og at ingen nye oppdrettslokaliteter skal etableres.

Havbruksnæringen må først løse sine utfordringene med rømming, lakselus, utslipp av næringsalter/medisinrester og dyrevelferd, før det er forsvarlig med en utvidelse.

Av hensyn til villaksen, natur og miljø, og andre samfunn-og næringsinteresser, bør det ikke settes av mere areal til oppdrett av fisk i vår kommune nå.

Namsos SV v/Tom Knobloch, Kjersti Tommelstad og Margreet Sløot